

KREŠŤAN

POLITICKÉ A SPOLOČENSKÉ KATOLÍCKE NOVINY

VECHÁDZAJÚ KAŽDÚ SOBOTU NA ŠEŠŤNÁŠŤ STRANÁCH.

Predplatná cena : Na celý rok ... 4 koruny — hal. Na pol roka ... 2 " — " Na štvrt roka ... 1 " — " <i>Jednotlivé číslo 8 hal.</i>		Zodpovedný redaktor : Dr. ALEXANDER ERNSZT, páp. komorník. Majiteľ a vydavateľ : JÁN MOLNÁR.	Redakcia a vydavateľstvo : Budapešť, IV. ker., Ferencz-József-rakpart 27. szám. sem sa majú posielat' predplatky, taktiež dopisy do novin ohlasy a náhodné reklamácie. Ceny ohlasov dľa tarify. Rukopisy sa nazpak nedávajú.
---	--	--	---

Dávajme pozor na naše volebné právo.

Napísal: Štefan Haller, krajinsky vyslanec kresťanskej ľudovej strany.

O rakúskych generáloch hovoria, že vždy opozdievajú sa s daktorou dobrou myšlienkou. Následkom toho obyčajne až vtedy príde im na myseľ dľa akého plánu boli by mohli zvíťaziť nad nepriateľom, keď už utrpeli porážku. Takéto smýšľanie pravda toľko stojí ako kepeň po dáždi.

My katolíci bohužiaľ práve tak robíme, ako tí rakúski generáli. Mnohokrát len vtedy nahliadame naše chyby, keď ich už nemožno viac napraviť. Koľko sto a sto voličov prišlo už k nám jedon-dva dni pred voľbami alebo v deň samej voľby s tou žalobou: pane, čo mám robiť? Vynechali ma z volebného menoslova, kdežto ja vždy som mal hlasovacie právo a aj včul toľko dane platím ako vtedy, keď som bol voličom. Na túto žalobu ubohému voličovi pravda už nebolo možno pomôcť a musel sa s tým uspokojiť, že sme ho napomenuli, aby mu napozatým volebné právo nielen vtedy prišlo na myseľ, keď chce ísť hlasovať, lež aby už prvej hľadel si ho zabezpečiť.

Čas, v ktorom každý volič zabezpečiť si má svoje hlasovacie právo v každom roku trvá od 5. do 15. mája. Toto je totiž tá doba, v ktorej ku písaniu voličov vyslaná komissia sostavený menoslov voličov na obecnom dome vyložíť musí k verejnemu prehliadnutiu. V týchto 10 dňoch každý občan má právo prezreť vyložený menoslov voličov a presvedčiť sa na vlastné oči, či jeho

meno poriadne je v ňom zapísané. Keby videl, že jeho meno v tomto menoslove z akejkoľvek príčiny není zapísané, nielen právo má, lež aj jeho povinnosťou je, aby reklamoval svoje volebné právo.

Zvláštnu váhu klademe na to, že ku to-muto každý občan má nielen sväté právo, lež je to aj jeho prísnu povinnosťou. Precitnime už raz a vyhodme si z hlavy tú starú sprostú mienku, že volebné právo je len jednoduchým právom. Není to len puhé právo, lež aj prísna povinnosť ku hlasovaniu a z tej príčiny aj každý hľadeť má, aby svedomite plnil túto povinnosť a zavčasu zabezpečil si jeho hlasovacie právo.

Aj v tomto roku od 5. do 15. mája na obecnom dome k prehliadnutiu vyložené sú sostavené menoslovy voličov. Tento terajší menoslov ale pre každého občana je väčšej významnosti ako všetky predošlé.

Ako známo, munovský parlament odhlasoval a prijal nový volebný zákon. Prítomne neideme sa rozpisovať o platnosti tohoto nového zákona ani nespomínáme, akým spôsobom uzrel svetlo sveta tento nezákonný zákon. Je ale v tomto zákone jedon paragraf, dľa ktorého hlasovacie právo dostanú všetci tí, ktorí vpísaní boli do posledného menoslova voličov, ktorý sostavený bol pred do života uvedením nového volebného zákona. Včul sostavený menoslov voličov teda platnosť má nielen na jedon rok, lež pre asi jedon million a stotisíc ľudí na celý život.

Kde v komissii ku sostaveniu voličov vyslanej, sedeli takí členovia, ktorí dušu a telo podpísali vládnej strane, tam už aj posial z

menoslovov voličov obyčajne vynechávali všetkých, o ktorých vedeli, že držia s opozíciou. Takýmto spôsobom jednoducho utlačili takú väčšinu, s ktorej pomocou kandidát opozície na výfazstvo s istotou rátať môže. *Menoslov voličov v tomto roku zostavujúce komissie zaiste veľmi mnohých občanov hladely pozbaviť volebného práva. Z čiastky preto, bo takýmto spôsobom premnohých ľudí na celý život pozbaviť možu hlasovacieho práva, z čiastky ale aj preto, bo na základe prítomne zostaveného menoslova voličov, prevedené majú byť najbližšie voľby, kedy aj vládna strana veľmi dobre upotrebiť môže manipulácie komissii, ktoré prítomne zostavily menoslovy voličov.*

Treba teda dobrý pozor dávať. I v riadnych okolnosťach každý občan povinný je starať sa o to, aby jeho meno vpísané bolo do menoslova voličov. Včul ale keď hlasovacie právo občanov na dlhé, predlhé časy ustálené má byť dľa terajšieho menoslova, keď sú výhľady že i najbližšie krajské voľby prevedené budú na základe tohoto menoslova, dvojnásobne treba dávať pozor, aby stanovisko opozície neoslábila machinácia vládnej strany.

Ohľadom na tieto veľavážné príčiny:

Každý občan, ktorý posial mal hlasovacie právo, nech nezamešká od 5. do 15. mája náležite prezreť na obecnom dome vyložený menoslov voličov. V týchto dňoch od 5. do 15. mája prezreť si ho môže každý od 8. do 12. hodiny predpoludním a popoludní od 2. do 6. hodiny za prítomnosti jedného člena obecného predstavenstva, ten menoslov každý môže si aj odpísať. Veľmi dobré a osožné by aj to bolo, keby ten menoslov odpísali čím viacerí občania.

Jestli dakto na to príde, že ho vynechali z menoslova voličov, nech proti tomu reklamuje a svoju reklamáciu do 15. mája zadá na písme. Reklamáciu treba upraviť na stoličný alebo mestský ústredný volebný výbor, odovzdať ale treba ho predstavenstvu obce a pri odovzdaní pýtať si uznanie *na písme*, že reklamácia skutočne odovzdaná bola.

Jednotliví občania majú právo reklamáciu zadať nielen v záujme svojej vlastnej osoby, lež aj za druhých alebo proti iným. V každej obci vôbec veľmi dobre vedia, kto pod akými

podmienkami môže byť voličom. Keď teda dakto na obecnom dome vyložený menoslov voličov svedomite prezrel a presvedčil sa, že viacerí občania vynechaní sú z menoslova, aj v záujme týchto vynechaných môže zadať reklamáciu a to v záujme viacej občanov na jednom písme. Práve tak keby sa dakto o tom presvedčil, že v menoslove voličov predchádzajú mena takých občanov, ktorým neprislúcha hlasovacie právo proti týmto všetkým tiež na jednom písme môže zadať reklamáciu a neústupne žiadať, aby ich mena vytrené byly z menoslova voličov. Toto zaiste na mnohých miestach bude treba urobiť, bo z menoslova ako vynechávajú privržencov opozície, tak sa usilujú do tých menoslovov vpísať čím viacej takých, ktorým neprislúcha a ktorí ani nemajú hlasovacie právo. Robia to z tej príčiny, aby príležitostne rozmnožili počet svojich voličov.

Všetky zadania v záležitosti reklamovania hlasovacieho práva upravené majú byť na písme bez kolka.

K zabezpečeniu nášeho hlasovacieho práva urobme teda všetko čo len môžeme. Bo je to ozaj k polutovaniu, keď presne pred voľbou alebo v deň voľby jedon druhý príde s tou žalobou, že ho vynechali z menoslova voličov. Je to len znakom ľahostajnosti a nevšímavosti svojich vlastných záujmov. Táto hriešna neďbanlivosť ale už mnoho škody zapríčinila spoločitému ľudu. Pritomne teda, keď nový zostavený menoslov voličov v platnosti má byť cez dlhé roky, dávajme pozor, budme obozretní a ani seba ani spoluobčanov našich na celý život nedajme ozbíjať o naše občianske právo.

Ku voľbám treba sa nám chystal už pri zostavení menoslovov voličov, bo mnohokrát už pri tomto zvíťazíme alebo utrpíme porážku. Keď teda pri budúcich voľbách nechceme utrpeť porážku, hlasovacie právo zabezpečme každému, komu dľa zákona prislúcha.

Bratia Katolíci ! Čítajte a predplácajte len v čisto katolíckom duchu písané noviny. Takéto noviny sú «Kreštan». «Kreštan» už cez XX. devätnásť rokov bráni našu cirkev, zastáva našu svätú vieru a zmužile bojuje za všetky oprávnené záujmy Slovákov. Presvedčeny kreštan číta a predpláca len «Kreštana».

Nitrianská stoličná administrácia v bahne.

Georg Szmrecsányi v jeho okrese.

Nitrianski stoličiarci silou-mocou, všetkými šviháckymi prostrledkami chceli prekaziť, aby Georg Szmrecsányi, zákonne vyvolený krajinský vyslanec žabokretského okresu slobodne účtoval pred svojimi voličmi. Všetky vymyslené huncútstva však nič neosožia nitrianskym švihákom a obecnosť celej krajiny z tejto príležitosti presvedčilo sa, že administrácia nitrianskej stolice vaľa sa v takom bahne, z ktorého ju nevytiahne ani sto Tiszových volov.

Georg Szmrecsányi nehľadel na hlúpe podskakovanie slúžnovcov a potrimiskárov notárov, lež 27. apríla pokračoval v účtovaní pred svojimi voličmi. V sprievode jeho boli krajinskí vyslancovia Koloman Brestyenzsky a Ján Bartos ako aj tajomník Katolíckej Ludovej Jednoty Štefan Sipos. Krajinský vyslanec Georg Szmrecsányi svoje účtovania ako aj predtým oznámil vždy rychtárovi tej obce, v ktorej chcel účtovať. Včul ale, nitrianska verejná správa, k najväčšiemu zadiveniu nerobila viac žiadne prekážky a krajinský vyslanec Georg Szmrecsányi slobodne mohol účtovať. Nitrianski úradníci totiž ani slabého pochopu nemajú o krajinských zákonoch a ministerských nariadeniach a preto museli poučení byť o tom, že vydržiavanie účtovania jednoducho oznámiť treba rychtárovi obce a že krajinský vyslanec není povinný slúžneho prosiť o dovoľenie k vydržiavaniu svojho účtovania. Slúžnovci Szpál a Balážovič cez celé dni prenasledovali Szmrecsányiho a jeho sprievod, s tým odôvodnením, že on nie od nich, lež od rychtára pýtal dovoľenie k vydržiavaniu účtovania. Nuž či títo slúžnovci ani to nevedia, že účtovanie krajinského vyslanca vrchností obce, teda rychtárovi jednoducho len oznámiť treba? Takto to nariadenie okružné nariadenie ministerstva vnútra. Slúžnovci Szpál a Balážovič ale vzdor tohoto ministerského nariadenia a vzdor toho, že Szmrecsányi v každom ohľade zcela zákonne pokračoval, pokojných občanov rozháňal dali žandármi, ba notár Škrabák aby sa podlýzal slúžnovcom, nebol by dbal, keby krv bola tiekla tých občanov, ktorí mu dávajú chleba a bez ktorých by zomrel

hladom, Georg Szmrecsányi musel najprv ostrú lekcii dať slúžnovcom a až potom mohol pokojne účtovať v svojom okrese.

V nedeľu 27. apríla, krajinský vyslanec Georg Szmrecsányi účtoval v obciach István-szabadja (Nagylehota) a Keselökő (Podhrágy). Do obce István-szabadja prišiel o 10. hodine predpoludním. Na chotáre obce početní voličia oblúbeného poslanca čakali s muzikou. Ako Georg Szmrecsányi po službách Božích pred kostolom začal držať svoju účtovnú reč, dorazil

Zpúšťanie sa zo vzducholode.

ta prievidský slúžny Sooky a notár Paczko. Vo veľkom počte prítomní občania nazdávali sa, že slúžny preto ta prišiel, aby rozohnal účtovné shromaždenie a v ich rozhorčenosti nad zpächanými nezákonnosťami nitrianskych úradníkov, napadli slúžneho a jeho sprievod. Títo páni boli by aj veľmi zle pochodili, keby ich nebol oratoval krajinský vyslanec Ján Bartos. Georg Szmrecsányi za tým pri hlučnom schvalovaní prítomných zakončil svoju účtovnú reč. Krajinskí vyslancovia Koloman Brestyenzsky a Ján Bartos po tom zapalistými rečiami povzbudzovali občanov aby stále a nezvratne vydržali pri zástave kresťanskej ľudovej strany. Dôveru a

oddanosť v mene občanov oblúbenému krajinskému vyslancovi vyslovili učiteľ Ján *Schlachta* a rychtár Ondrej *Bobok*.

Popoludní tohože dňa krajinskí vyslancovia prišli do obce Keselökö (Podhrágy). Na chotáre obce čakalo ich banderium na koňoch. Následkom opätneho prekazenía účtovných shromaždení, obyvatelia tejto obce náramne boli rozhorčení proti prítomným zastupiteľom vrchností, Krajinskí vyslancovia veľa roboty mali, kým rozhorčený ľud sdržať a upokojiť mohli aby nebil vrchnostné zastupiteľstvo. Rozdrážený ľud aj len vtedy sa utíšil, keď zastupitelia vrchností s ich žandarmi posluchli radu, ktorú im dal krajinský vyslanec Ján Bartos a opustili miesto účtovania, Účtovanie potom zakľúčené bolo v pokoji a početný ľud rozišiel sa v najpeknejšom poriadku.

Účtovania prevedené v okrese žabokretskom sú znakom víťazstva, aké tam dosiahol krajinský vyslanec Georg Szmrecsányi, spolu ale sú aj zrejším dôkazom toho, v akom bahne váľa sa administrácia stolice nitrianskej.

Akcia Uhorsko-Rakúska k zavedeniu poriadku v Albánii.

Čaty uhorsko-rakúskej armády už v piatok 2. mája mali zakročiť proti Černohorsku. Ponevác však boľy výhlady, že Nikita kráľ černohorský zriekne sa pevniny a mesta Skutari, zakročenie toto vystalo. Kráľ Nikita skutočne zriekol sa pevniny a mesta Skutari, následkom čoho medzi monarchiou a Černohorskom nepríde ku vojne. Monarchia prítomne len v Albánii zamýšľa zaviesť stály poriadok a to s pomocou Talianska. K tomuto cieľu Uhorsko-Rakúsko do Albánie poslať má 60 tisíc a podobne aj Taliansko 60 tisíc vojakov. Obe mocnosti ich vojska zatiaľ podržia v Albánii, kým tam nebude zavedený stály poriadok.

K udržaniu poriadku a bezpečnosti počas jej akcie monarchia v Bosne-Hercegovine a v Dalmácii vyhlásila vynimočný stav. Cieľom tohoto je bezpodmienečné udržanie poriadku a okamžité potrestanie pre krajinu nebezpečných priestupkov. Nad občianskymi osobami dočasne súdi tam vojenský súd.

Príčinou vyhlásenia vynimočného stavu je,

že v poslednom čase černohorskí a srbskí buričiá preoblečení za podomových kupcov a agentov prišli do Bosny a Hercegoviny, aby tam medzi pravoslávnyim obyvateľstvom rozširovali poburujúce tlačivá a proklamácie. Viac takýchto agentov zatkli a z takýchto tlačív shabali veľké zásoby. Proti pravoslávnyim kňazom a srbským sedliakom pre rozširovanie týchto tlačív zaviedli trestné vyšetrovanie. Aj to sa dozvedeli, že v štátnej tlačiarňi na Cetinji hromadne shtovili

Náčelníci indiánskych kmenov.

proklamácie, ktoré po vypuknutí vojny chceli prepašovať do Bosny a Hercegoviny. Všetky tieto okolnosti ako prípravy Čiernej Hory, že pošle do Bosny a Hercegoviny bandy, potrebným učinily nariadenie výnimečného stavu.

Srbi aspoň na oko nepodporujú snáhy Černohorska a opúšťajú mestá, ktoré boli zaujali v Albánii.

Essad paša, ktorý pevninu Skutari zradou prepustil Nikitovi, s jeho čatami ztvára ukrutnosti na území Albánie, čo k tomu prinútilo

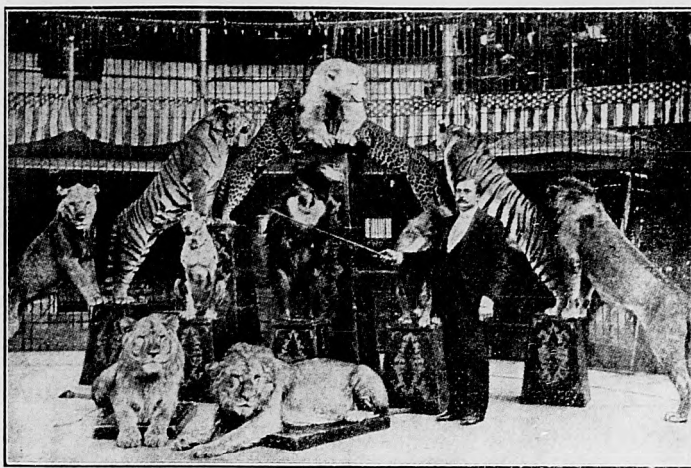
Carhradskú vládu, že podriadené mu turecké pluky odvolala domov.

Akciu Uhorska-Rakúska a Talianska udajne podporujú všetky veľmoci Európy.

Tiszoví drabantí.

Malí chlapi najradšej majú drevených a olovených vojakov. To je ich najmilšia hračka. Zaiste aj Štefan Tisza predseda mungovskej kasárne rozpamätal sa na svoje detinské hračky i napadla ho žiadosť mať v krajinskom dome, nie drevených, lež ozajsných vojakov, aby sa mal s čím zabávať. Preto vyniesol zákon o snemovej stráži. Posial upotrebil k tomu žandárov a policajtov, aby opozičných poslancov von vyhadzovali. To mu však bolo priordinárne. On chcel mať osobitný pluk, ktorému on rozkazuje a ktorý stáť bude pod jeho kommandom. Takto sa narodil zákon o snemovej stráži a Štefan Tisza takto dostal živých vojakov za hračku. Pravda nie za svoje, lež za naše peniaze. Veď máme toľko zbytočných peňazí, že tisíce môžeme z nich vyhodíť na Tiszové hračky. S tým, že Tisza uviedol snemovú stráž, zrobili sme ukrutný pokrok v osvete, bo s tým predbehli sme všetky vzdelané štáty. Snemovú stráž totiž neudržiava žiaden parlament, iba Tisza je takým gavalierom, že za krajinské peniaze k povýšeniu jeho sodratej auktority a k nasýteniu jeho nevýslovnej ctibažnosti zostavil pluk snemovej stráže. S tým Tisza obrátil krajinský dom na jedno nepriateľské teritórium pre tých poslancov, ktorí nie sú jednej mienky s Tiszom a s jeho podplatenou gárdou.

Na uhorskom sneme viedli posial pojednávanie rôzni predsedovia a ani jeden z nich nepotreboval stráž. Aj zákony vynášali bez vojanškého a žandárskeho dozoru. Je to teda Tiszová sláva, že už i k tomu výkonu brannú silu potrebujeme. A tak nemusí sa nikto pýtať, čo hľadajú v krajinskom dome ostré šable, ktoré na jedno pokynutie vytiahnu z pošvy Tiszoví drabantí a čo tam hľadajú nabitú pištoľ, ktoré keď na to príde, zavrúť budú aj smrteľné rany? Tisza sa už nemusí obávať, že ho daktorý opozičný poslanec v jeho násilnej práci pomýli, bo nenajde sa takého, ktorý by svoj život vystavil pištoľám a šablám.

Úspechy krotiteľa dravecov.

My však vzdor toho úfame, že Tiszová stráž len zatiaľ bude na obtíž daňujúcim občanom, zakiaľ v krajinskom dome Tisza rozkazuje. Za nim pojdú aj jeho drabantí.

Tisza pre jeho drabantov zostavil aj služobné pravidlá. Vidno z týchto, že Tisza také práva dal drabantom, aké nemajú ani vojaci ani žandári. Urobil to preto, aby sa opozícia z púheho pohľadu na snemovú stráž naučila, že dobre bude Tiszu poslúchať, bo ináč prácu budú mať šable a revolyvery.

Snemová stráž — akožto vojenská korporácia — cestou Tiszu, podriadená je honvédskemu ministrovi. Mužstvo, dôstojníci stráže sverbovaní sú z radu honvédov. So strážou vládne Tisza. On vydá rozkazy veliteľom stráže a on assignuje jej plat zo snemovej pokladne. Prečo nie zo svojej? Keď sa Tisza parádíť chce s ligotavou strážou, nech ju on udržiava. Stráž rozkazy Tiszové tak prísne musí plniť, ako na vojenskom cvičisku. V štyroch bodoch opisujú pravidlá stráže, že kedy smie zbraň upotrebiť.

Arabské školáčky v Tripolisi.

V tomto ohľade stráž má o veľa väčšie práva, než vojak alebo žandár. Kým títo len v poslednom páde smejú sa lapíť zbrane, zatiaľ Tiszovi kopovia hockedy môžu strieľať a rúbať. Tisza im dal to právo, že česť svojej šable a nabitých revolverov, krvou smú obrániť.

Vidme, čo obsahujú v sebe tie štyri body:

V prvom bode to je povedané, že oprávnené je upotrebenie zbrane vtedy, keď s tým drabant skutočne prekazí napadnutie osoby. Nech by mal teda daktorý opozičný poslanec úmysel dotknúť sa daktorého Tiszovho drabanta, ten je oprávnený svoju auktoritu obrániť šablou a revolverom.

Môžeme si predstaviť, aká to radosť pre tých surových drabantov, keď opozičných poslancov strieľať a rúbať môžu. To sa nadovšetko páčiť bude Tiszovej žene.

Druhý bod stanov je s ozajstnou Lukácsovskou rafineriou sosnovaný. Bod ten žiada od drabanta, že môže upotrebiť zbraň aj vtedy, keby ho také napadnutie ohrozovalo, že by ho naskutku očakávať mohol. Ináč povedané: keď daktorý drabant zbadá, že daktorý opozičný poslanec špatným okom hľadí naň, alebo zdvihne päšť na drabanta, bárs ho udreť nechce: drabant má právo rúbať a strieľať.

Takéto právo nemajú ani žandári ani na stráži stojací vojaci. Opoziční poslancovia najlepšie urobia, keď si dajú v krajiňskom dome ruky, nohy a oči sviazať, aby do pokušenia neprišli, keď Tiszovi kopovia zádrapky budú hľadať k bitke.

Tretí bod celkom určite rozkáže vraždy a palbu drabantom, keď v konaní svojej povinnosti s odporom sa stretnú. To jest, keď Tisza rozkáže, aby drabantí toho a toho opozičného ablegáta von vyhodili a ten by sa protivil, tak drabant právo má upotrebiť revolver a šablu.

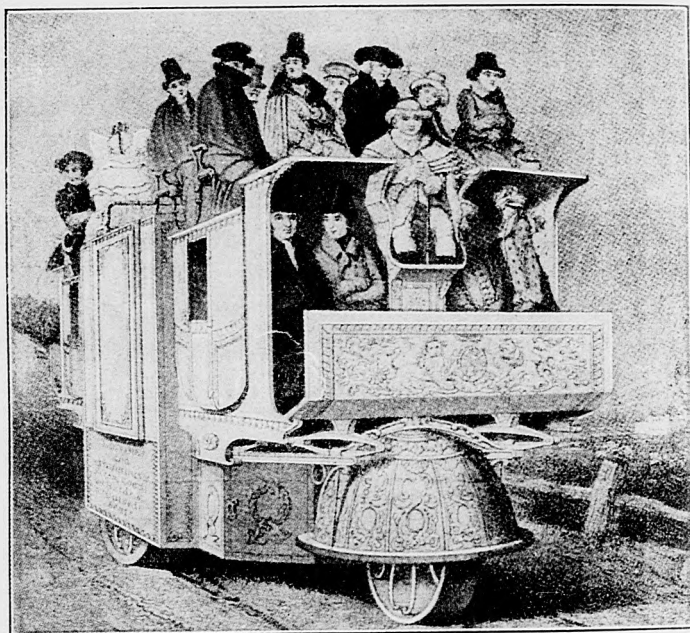
Keď pamätáme, že ako surovo a neludsky zachodili Pavlíkovi policajti od 4. júna s opozičiou, tak vedieť môžeme vopred, že Tiszovi drabantí veľmi často lapia sa šable a revolvera, bo veď predsa sú ľudia tí opoziční ablegáti a v ich žilách koluje krv a nie kapusnica. Ach, bude že mať radosti šialenec Tisza!

Štvrtý bod dáva drabantom návod, ako majú brániť jeho veličenstvo Štefana Tiszu a mungov. Teda keď drabantí zbadajú, že sa da-

ktorý opozičný poslanec k Tiszovému stolcu blíži alebo chcel by dačo daktorému mungovskému poslancovi pošepnúť, zaraz budú strieľať a rúbať.

Od tohoto času do debatty snemovej miesať sa budú výstrely revolverov a brinkot šabiel. Takto chce Tisza udržať poriadok v tej mungovskej kasárni.

Keď rozjímame nad paragrafmi služobných pravidiel snemových drabantov, uznať musíme, že kto tie vymyslel, je blázon. Takého nech poviažu a zatknú do blázinca, bo je nebezpečným a nech ho neposadia do predsedníckeho kresla. My sa čudujeme, že vo Viedni dovolujú

Prvý parný automobil.

aj takéto hovädstvá. Čo je im Tisza takým miláčkom? My sme neni nič? Nuž a kto má vypotiť vojenskej trovy, my a či Tisza?

To nech nezabudnú vo Viedni. Predsa sa nepatrí vydať krajinu jednej zbojnickej kompanii. To sa nikde nestáva len u nás, bo v žiadnej krajine niet tak trpezlivého ľudu ako sme my.

Opozičii to radím, aby nešla do krajiňského domu dotiaľ, zakiaľ odtiaľ nevyletia Tisza, Lukács a drabantí. So zbojníkmi neslobodno pojednávať.

Ondrej Hladký.

**Zadovažujte predplatiteľov pre
«Krestana!»**

Od Žabokriek.

Naši stoliční páni mungovia zase ukázali svoje kunšty. Veľké zásluhy si získali istí slúžnovci a notári u föišpána Krausa. Môže ich odporúčať Tiszovi do oddielu snemových drábov. Výtečný kommandant by bol slúžny Szpál. Myslím kto zná shromaždenia rozháňať, vedel by aj opozičných ppslancov zo snemovne vyhadzovať.

Skandále robili náhončí föišpána Krausa pri účtovaní nášho milého poslanca Georga Szmrecsányiho, predsa však našiel sa mungo, ktorý udalosti tie tak opisoval v jedných nitrianskych židovských novinách, že vraj nestalo sa nič zvláštneho zo stránky vrchností, ba že vraj bolo na čase ukázať ľudákovi, že nemajú čo hľadať v žabokreťskom okrese. Pod menom «Spectátor» starý ten mungo podal svoj ľhavý dopis, len že my ho po písme poznáme. On je to, čo v našom okrese proti Szmrecsányimu vystúpil akožto mungovský kandidát, lenže ne-najdúc ani desať židovských voličov, ktorí by ho boli kandidovali, tak odstúpil.

Tento starý páňko rád by sožral všetkých ľudákov, pretože má ale také tenké črevá, že by sa do nich nevzmestil ani užuvaný krpec, uspokojí sa teda s tým, že luhaninami krmí židovské noviny. Bol však čas, keď ten istý mungo, ktorý sa včulká so židmi obľizuje, za antisemitu sa vydával a neraz kričal: Dones mi Grína.

Ako počúvam, Spectátor to písal Lukácsovi, že on skortešuje rudňanskú dolinu a vykorení odtiaľ ľudákov, len nech vláda dá tamojšiemu ľudu trochu zrna, volačo rybacích ikier, zo pár bykov a domácich zajacov, vtedy vraj buchne Szmrecsányi a celá rudňanská dolina bude kričať: Huljen Šporhert Herňo!

My so zvedavosťou čakáme ten zázrak a naše ženy už od včulky sošivajú otrhané plachty a staré rubače na zástavy pána Spectátora. On vraj len pod tým odznakom zvíťazí.

Tiež *Spectátor* (lenže ľudový).

Krest'anský svetový názor je blahonosný bez výmienky pre každého.

Zasadnutie výkonného výboru spojených stránok opozície.

Výkonný výbor spojených stránok opozície v sobotu 3. mája o 11, hodine v miestnosťach kresťanskej ľudovej strany vydržoval zasadnutie, ktorému predsedal gróf Aladár Zichy a na ktorom súčastnili sa: Franc Kossuth, gróf Albert Apponyi, Julius Justh, gróf Michal Károlyi, gróf Jozef Károlyi, Ludvik Holló, Géza Polónyi, Zoltán Désy, Julius Ságby, Štefan Zlinszky, Martin Lovászy, Samuel Bakonyi, Ernest Csermák, pápežský praelát Ján Molnár, Štefan Rakovszky, Georg Szmrecsányi a Mikuláš Zboray.

Výkonný výbor v pojednávaní cez viacej ako tri hodiny trvajúcim, dôkladne pretriasal všetky vnútorné a zahraničné otázky krajiny a pred zaklúčením zasadnutia, po 2. hodinách popoludní vynesené bolo uzavretie, že najbližšie zasadnutie v miestnosťach kresťanskej ľudovej strany vydržované bude v pondelok 5. mája ráno o 9. hodine.

Pod zasadnutím dorazil chýr, že jeho veličenstvo sankcionoval nový volebný zákon. Gróf Albert Apponyi vyslovil sa o tomto nasledovne:

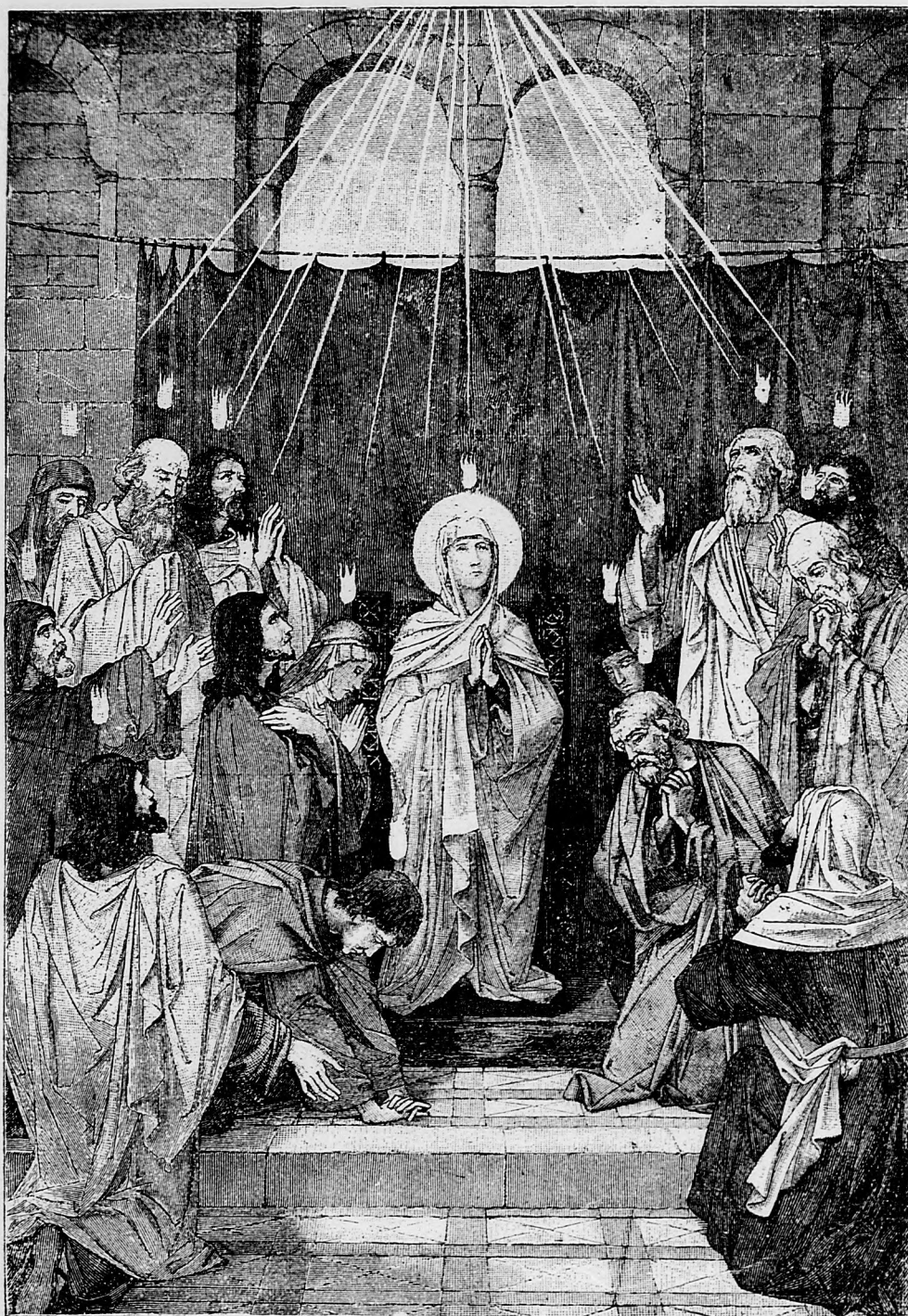
Že jeho veličenstvo sankcionoval volebný zákon, pre spojené stránky opozície je zcela irrelevantné, my proti tomuto zákonu aj ďalej budeme bojovať a neprestaneme žiadať zákon zostavený na základe demokratickom.

V pondelok 5. mája o 9. hodine ráno výkonný výbor spojených stránok opozície znova vydržoval zasadnutie, ktoré zahájil pápežský praelát Ján Molnár. Po zahájení zasadnutia gróf Michal Károlyi predostrel nasledujúci návrh:

Ponevác desať krajinských vyslancov spojených stránok opozície nezákonne a proti domovým pravidlám vytvorených je zo snemových zasadnutí, pretože Lukács a Tisza uvedením takrečenej parlamentárnej stráže dopustili sa nových nezákonností a úražok ústavy krajinskej, pretože konečne v prítomných neistých vnútorných a zahraničných pomeroch politických, na Lukácsa, vládu a na Tiszu parlament ďalej sveriť nemožno, k ich odstráneniu ale není prostriedkov, všetko toto do ohľadu berúc, navrhujem, aby vyslancovia spojených stránok opozície prítomne sdržovali sa navštevovania parlamentu.

Návrh tento po dlhšom pojednávaní prijatý bol jednohlasne a vyslancovia spojených stránok opozície v pondelok 5. mája nešli do parla-

dal mungom ako aj šablami a revolvermi ozbrojeným drábov, že Mikuláš I. kráľ Černohorska vyprázdni pevninu Skutari. Za tým na denný

Prvé Turice.

mentu, kde vydržiavaná bola prvá mungovská porada pod strážou šablami a revolvermi ozbrojených drábov.

Z mungovskej snemovne.

Po dlhších vakáciach mungovská snemovňa prvé zasadnutie vydržiavala 5. mája. V tomto zasadnutí ministerpredseda Lukács na vedomie

poriadok postavená bola voľba úradníctva pre tretí ciklus mungovských porad. V zasadnutí 6. mája pod dozorom ozbrojených drábov predstavené boli viaceré zákonne predlohy, po čom zaklúčená bola mungovská porada.

V krajinskej snemovni veľmožov utvorujúce zasadnutie tretieho ciklusa, tiež 5. mája bolo vydržiavané.

Obraz z ulic Caribradu.

B E S E D N I C A.

Príjd Stvoriteľu Duchu svätý!

Duch svätý menuje sa potešiteľom alebo zástupcom, bo je milostný, láskavý a mohutný pomocník v každej núdzi.

Po prvé Duch sv. je potešiteľ a to jedine pravý potešiteľ, ktorého nám Otec a Syn posielajú. Bez neho márne sa namáhajú stvorenia dať nám pravého potešenia. «Biedni potešitelia ste všetky», musíme sa priznať s veľaskúšaným Jobom, keď stvorenia nás chcú potešiť samé od seba. Potešenia a radosti sveta podobajú sa slamenému ohňu, ktorý za chvíľku zblkne a potom zanechá iba čierne spálenisko; alebo podobá sa vode na púšti, ktorá chytro zas zmizne. Preto žaluje sa Duch sv. na synov tohoto sveta: «Mňa opustili studnicu vody čerstvej a vykopalí studnice deravé, ktoré nemôžu držať vodu». (Jer. 2. 13.) «Keby som mal všetky potešenia sveta — praví ctihodný Tomáš Kempenský — a kebych všetky rozkoše požívať mohol, isté je, že by dlho trvať nemohly. Preto nebudeš môcť, duša moja, úplne byť potešená ani dokonale občerstvená, leda v Bohu, utešiteľovi chudobných a zástupcovi ponížených. Kebyš i všetko stvorené dobré mala, nemohla by si byť šťastná a blahoslavená: ale v Bohu, ktorý všetko stvoril, pozostáva celá tvoja blaženosť a šťastnosť».

Nepoznanie tej pravdy je príčinou mnohého zlého. Ci by sme tak kvapne pachtili po zemských veciach, keby sme vážne pamätali, jak málo činia človeka vnútorné spokojného a šťastlivého? Už za mnohé tisícročia sa snažili ľudia v stvoreniach náležuť pokoj pre svoju dušu, ale vždy darebne. So Šalamonom musíme vyvolať: «Márnosť nad márnosť a všetko je márnosť!» A so sv. Augustínom musíme sa priznať: «O Bože, ty si nás pre seba stvoril a nespokojné je naše srdce, dokial nespočívá v tebe!» Jak často sme to sami na sebe zkusili!

Pravé potešenie obdržuje človek vo svojom utrpení iba skrze sdelenie Ducha sv. To potešenie, keď duša je hlboko preniknutá Duchom svätým, tak silne účinkuje, že plesá a to aj uprostred svojich boľastí. «O Pane — vyvoláva sv. Augustin — O Pane Bože a Potešiteľu svojich svätých, ty si večné potešenie, ktoré obdržujú všetci tí, ktorí z lásky k trojim potešeniam opovrhujú všetkým potešením sveta: oproti potešeniu bývajú od teba, ktorí tu na zemi sa smútiť a plačú. Keď to uvažujem, o Pane, potešiteľu môj, zrieka sa duša moja potešenia toho života, aby hodnou sa stala tvojich večných potešení. Bo je celkom spravodlivé, že sa ztratí ten, ktorý hľadá svoje Potešenie v niečom inom, ako v Tebe. Preto prosím ťa, nedovol, abych uchádzal sa o zemské potešenie, lež popraj, prosím Ťa, aby všetko sa ukázalo horkým mojej duši, Ty však sladkým, ktorý si nevyvažiteľná sladkosť, ktorou býva sladkým všetko, čo je horké.»

«Tvoja sladkosť sv. Štefanovi sladké učinila kamene, ktorými bol kumenovaný, sv. Vavrincovi žeravú mrežu, lúbeznými; pre tvoju sladkosť s plesaním vystúpili apoštoli zo súdneho dvoru, bo hodní boli trpeť pre tvoje meno. Ondrej šiel pokojne, ba áno, s radosťou na križ, bo bežal ku tvojej sladkosti. Tá tvoja sladkosť aj samé kniežatá apoštolské tak naplnila, že jeden vyvolil si z lásky k tebe drevo križa a druhý neváhal hlavu položiť pod meč. Za túto cenu dal Bartolomej svoju vlastnú kožu. Sv. Ján, aby okúsil tvoju sladkosť, neohrozene vypil pohár jedu. Sv. Peter, keď okúsil túto sladkosť, zabudol na všetko, čo je zemské a zvolal: «Pane, dobré je byť tuná, učinme tri stánky. Tu chceme ostať a na teba pozeráť, bo iného nepotrebujeme. Dost je nám — hovorí — sýtiť sa na takej sladkosti.» Len jednu kvapenku sladkosti okúsil a cítil takú odpornosť naproti každej inej sladkosti. A čo by bol teprv povedal, keby bol okúsil celú plnosť sladkosti tvojho božstva, ktorú si zachoval len pre tých, ktorí ťa milujú?

«Túto tvoju sladkosť okúsila aj ona panna, sv. Agneša, o ktorej čítame, že celkom uradostená a vífazoslávne bežala do žalára, ako by bola bývala na hostinu povolaná. Túto sladkosť iste okúsil i ten, ktorý povedal: «Okuste a viďte, jak sladký je Pán!» O Pane Bože náš, to je tá blaženosť, ktorú od teba očakávame, ako nám prislúbený dar a za ktorú tebe, o Pane, nepretrhnute slúžime, za ktorú každý deň samých seba mrtvíme, aby sme vo večnom živote s tebou žiť mohli.»

Duch sv. teda je opravdive potešiteľ. Drahý kresťane, to sám zkusíš, keď sa vo svojich protivienstvách a utrpeniach dôverne obrátiš k Duchu svätému a snažíš sa ho nasledovať čistým životom. Niet utrpenia, v ktorom by ťa Duch sv. nemohol potešiť. Najväčšie utrpenie je to, ktoré hriech pôsobí, lež hoci by aj to utrpenie na teba prišlo, i v tom páde nalezneš potešenie a pomoc u Ducha sv., keď máš dobrú vôľu. On potešil Mariu Magdalenu, Petra, Augustina a veľa iných, ktorí mnoho trpeli pre svoje hriechy. On aj teba poteší svojou milosťou a dá ti radosť spasenia svojou láskou.

Po druhé, Duch svätý je aj náš zástupca. O tom svedčí sv. Pavel, keď píše: «Duch sv. pomáha modlitbe našej; bo o čo prosíš máme, ako sluší, nevieme; ale Duch sv. sám prosí za nás s nevýmluvným vzdychaním». (Rim. 8, 16.) Sv. Ján Zlatoustý píše: «Bez Ducha sv. nemohli by sme ani povedať: «Ježiš», bo nikto nemôže povedať: «Ježiš» okrem v Duchu svätom! (Kor. 12. 3.) «Bez Ducha sv. — pokračuje ďalej sv. Ján Zlatoustý — nemohli by sme sa ani dôverne modliť k Bohu, keď hovoríme: Otče náš, ktorý si na nebesiach.» Ako teda nemohli by sme bez neho Pánom ho menovať, tak nemohli by sme ani Boha Otcem nazývať. To dokazuje sv. Apoštol, keď praví: Že ale ste deti, poslal Boh do všetkých srdiec Ducha svojho Syna, ktorý volá abba! Otče!» Keď ho teda Otcem menuješ,

pamätaj, že to máš od Ducha svätého, ktorý pohnul tvoju dušu.

Duch sv. teda je nekonečne láskavý zástupca, ktorý v nás účinkuje, keď nás učí sa modliť. Ale nielen nás učí, ako sa slušne modliť máme, lež aj vyslycha naše modlitby ako všemohúci Pán, Sv. Bernard poznamenáva: «Duch sv. je, v ktorom voláme: Abba, Otče!» Duch sv. prosí za svätých s nemluvným vzdychaním. A to účinkuje v našich srdciach. Čo však v srdci Otca? Ako v nás prosí za nás, tak odpúšťa v Otcovi hriechy s otcom. On je našim zástupcom u Otca v našom srdci a je Pánom našim v srdci Otca. Preto on je, ktorý dáva, že prosíme a dáva aj to, o čo prosíme. A jako nám dáva detinskú dôveru k Bohu, tak svojim láskavým milosrdenstvom nakloňuje Boha k nám.

Duch sv. teda právom menuje sa potešiteľom a zástupcom. Keď je on našim potešiteľom, nie sme nikdy nešťastliví; keď je on našim zástupcom, vtedy naše modlitby vždy sú vyslyšané. Preto, drahý kresťane, neprenechávaj vo svojich utrpeniach potešenie hľadať u Ducha svätého a vo svojich modlitbách prosíš o jeho moenú pomoc.

Dvaja žobráci.

Chromý žobrák vliezol pod most a ztriasol so seba sňah. Hrubé biele prikrývadlo noc robilo ešte tmavšou. Opatrne pookmal sa do okola, že či je diera medzi dvoma piliermi, ktorú už cez niekoľko noci zaujal, aj dnes nedotknutá.

Zaujal svoje miesto. Vtedy vyslobodil si pravú ruku, bo len z povolaní bol chromý a rozopnúť si zamastený lajblík, vytiahol kus chleba, jednu salvaládu a vínom naplnenú flaštičku, sadol si na podstavec piliera a začal si ujedat.

Pri nohách počul akési stenanie, teda hlavu obrátil v tú stranu.

— No starký, nuž nejde to, nejde?

Stará, špinavá, biela postava s bradou fahala sa k nemu a závistlivým, chvátavým pohľadom sprevádzala ujedanie prvého žobraka. Ale tento nevzal v známosť žiadostivý pohľad svojho druhu a len keď už strovil aj poslednú smitku chleba, keď už opatrne zapchal prázdnu vínovú flaštičku a keď si ju späť vložil do vnútorného vaku lajblíka, len vtedy ukázal náklonnosť k rozhovoru.

— Aký je to čas, takáto zima... človek si ani nos nevidí od sňahu. Ale ju aj cítim, už od viacej rokov ma takto netrápila láмка.

Starý neodpovedal, len nemo hľadel do kalnej, od sňahu nečistej vody.

— Čo je, starý? Dnes nebolo zárobku? Nanič je toto remeslo, to je už naozaj pravda. Ja som už sprobaval všetko. Bol som skromným žobrákom, ktorý sa neopováži žobrať, len túžebným zrakom obzerá si výklad obchodu s pečivom. Ani sa len nezreli o mňa!...

Bol som slepý, chromý, ba proboval som aj zrádnik. Ani jedno nič nestálo. Čo má človek robiť iné, jako že hlúpe stojí na jednom mieste a čaká s vytrčenou rukou, kým mu volačo predsa len nepadne na dlaň. A keby človek aspoň mal svoje riadne a stále miesto, tak by aj klienti zvykli naňho.

— Prečo nekradneš? — spýta sa ho starý odrazu.

— Kradnúť! Hahaha! To neni také ľahké remeslo a potom ani sa nerozumiem do toho, iste by ma pristihli. A za mojej mladí ma veru dosť zvádzali ku krádežiam, ale ja som sa veru nikdy neopovážil kradnúť. Ale jestli by si práve vedel nejaký dobrý malý obchod. Keby sa mi práve len zohnúť bolo treba a zdvihnúť peniaze. Lebo sa ty do takéhoto rozumieš, všakver? Každý týždeň zdvihneš sopár sto korún, veď človek potrebuje len pozrieť na teba, prekvitáš od dobrobytu!

Starca sa nedotkol posmešok. S vážnou tvárou nachýlil sa ku svojmu druhovi.

— Ja už vidím, áno — šepkal — ukradli milióny. Millionár som a zomrem hladom.

Druhý vyvalil oči a zasmial sa.

— Millionár! Ty si millionár. Nuž teda, ty si veľmi zvláštny millioár! No, prítul sa sem ku mne na slamu, zohrievajme sa, pán millionár.

— Mlč, mlč, ukážem ti svoj poklad.

— Opilý si!

Ale starý vtedy si už vyzul jednu topánku a zpod podošvy vytiahol čosi v spinavej bavlně zavineného, ktoré si skryl do hrsti, kým si topánku zase obul.

— Pozri!

Ľavú ruku vífazoslávne zdvihol do povetria. Starý otvoril ruku. Medzi prstami ligotal sa mu akýsi malý predmet, blyštal sa, oslepujúce oči, ako keďby všetky lúče noci v tom malom predmete byly bývaly shromazdené.

— Vieš čo je toto? Modrý diamant, jediný na celom svete, ktorý pred niekoľkými rokami ukradli. Ja som ho ukradol. Kým ho hľadali po celom svete, diamant bol u mňa. Ja som ho ukradol, nazdávam sa, že náhodou. Ale je u mňa, u mňa je modrý diamant. Najdrahší diamant na celom svete skrytý je v podošve jedného otrhaného žobraka. Nikto ho netuší u mňa, nikto, keď ti hovorím. Millions, millions! Hej! Zpäť!

Druhý tulák pudom hnaný s vystretou rukou siahol po diamante. Ale starý skočil späť a v pravej ruke za okamženie zaligotal sa mu bičak.

— Zpäť — zvolal — alebo fa prekoľem. Diamant je môj. Ja som ho ukradol. A načo by ti bol, ty trubi-roh! Predal by si ho? Komu? Keby si ho aj mal. aj tak by si zomrel od hladu,

— Blázon si! Mohli by sme ho rozkúskovať, sú na to ľudia, ja najdem takého človeka, ak je naozaj toľko hodný. ako hovoríš, tak sme na celý život zabezpečení obidvaja. Ukáž!

A tulák hniezdil sa netrpezlive, ale sa neopovážil zblížiť sa ku majiteľovi pokladu.

Starý hodil naňho divý pohľad.

— Můj diamant rozkúskovať, mój diamant porezať! Nikdy, to by aj tak nikto nevedej urobíť a ja to ani nechcem. Je veľmi pekný a je mój, mój je a si ho aj podržím. Veď iné aj tak nemám, ale diamant si podržím. Nepriblíž sa ku mne, bo fa prekolem.

V tme zaligotal sa nôž.

Starý zpät išiel na svoje miesto a diamant zase si skryl do podošvy topánky,

Potom sa bez slova odvrátil a odišiel.

Druhý sa pohol, ako kedby chcel utekať za ním, hodíť sa naňho. Ale len hľadel pred seba nepohnute a mrdol plecóm:

— Choď ty starý osol! Je to akiste kúsok starého skla, ktoré nestojí ani fajku dymu! Ja sa tu aspoň tak vyspím, ani na nejakej teplej peci.

Zaprplal sa medzi slamu a starý drobčil ďalej v sňahovej, treskúcej studenej noci.

CHYRNIK.

Katolíckej Ludovej Jednoty krajinská púť do Ríma odročená je do jasene. Ako známo, krajinská púť ktorú Katolícka Ludová Jednota s koncom apríla viesť mala do Ríma, odročená bola na druhú polovicu mája. Stalo sa to v tej nádeji, že na ten čas zabezpečený môže byť výsluch u sv. otca pápeža. Táto nadej sa nesplnila. Dľa úradných zpráw v mesiaci máji u sv. otca nebudú výsluchy. Ponevác i predsedníctvo Katolíckej Ludovej Jednoty z najspofahlivejšieho mesta presvedčilo sa o tom, že výsluchy u svätého otca prítomne sú neisté, krajinskú púť do Ríma odročilo na jaseň. O tomto listovne upovedomení sú všetci 620 horliví veriaci, ktorí prihlásili sa ku tejto púti. Budapešť 3. mája 1913. Predsedníctvo Katolíckej Ludovej Jednoty.

Z biskupstva baňskobystrického. Farkas *Radnvy* osvietený pán biskup baňskobystrický sviatosť birmovania udelovať bude od 18. do 26. mája v nitrianskej čiasťke svojho biskupstva asice 18. mája v obci Nitrabánya, 19. v obci Nyitratormás, 23. v obci Bajmóczlázán, 24. v obci Nemetpróna, 25. v obci Kovácspalota a 26. v obci Bajmócz. Osvietený pán biskup 19. mája príde do Prievidze a nasledujúci deň posväťí tam hlavný oltár farského kostola, 21. mája udelovať bude sviatosť birmovania a na druhý deň z príležitosti sviatku Božieho tela odbaví veľkolepé služby Božie.

Chýry z biskupstva košického. Osvietený pán biskup dr. August Fischer-Colbrie v IV. tohoročnom obežníku svojom cirkevnom na vedomie dáva veleb. duchovenstvu, že od 15. mája do 4. júna sviatosť birmovania udelovať bude v dekanátskych okresoch: Gálsecs, Nagymihály a Homonna. — Barnabás Toszt, biskupský notár ako podpredseda tunajšieho spolku katolíckych tovaryšov súčasťnil sa a prednášku držal na naukobehu krajinských spolkov katolíckych tovaryšov od 21. do 24. apríla v Budapešti vydržiavanom. Na

tomto naukobehu prítomný bol aj Avermód Ráth, profesor a kňaz praemonštratský ako predseda tunajšieho tovaryšského spolku a súčasťnili sa aj hlavní predsedovia nemeckých tovaryšských spolkov Schweizen a Schwer z Kolína. — Kruh Kazinceyho 20. apríla vydržiaval ročné shromaždenie, ktoré veľavýznamnou rečou zahájil Melchior Takács, praelát praemonštratských kňazov a v ktorom o účinkovaní spolku ročnú zprávu podal profesor praemonštratský Julius Kardos. — Julius Ivánffy z naloženia ministerstva výučby 16. a 17. apríla prehliadal skoly tunajších minišiek Uršuliniek a o všetkom čo zkusil, vyslovil pochvalu a úplné uznanie. — Teodor Dávid grecko katolícky vojenský kaplán, jeho veličenstvom vyznačený je krížom na uznanie. — *Nagyida*: V tunajšom kostole minule vypukol oheň a porúchal hlavný oltár, obrazy a vnútrajšie múry kostola. — *Enyicke*: Ludvik Nevelös školdozorca minule prehliadal školy tunajších mnišiek a o úspešnom vyučovaní sverených im dietok vyslovil svoje úplné uznanie.

Chýry zo Šáriša. *Prešov*: Adalbert Zaborovszky praepošt a mestký farár ako predseda tunajšieho spolku katolíckych tovaryšov súčasťnil sa na naukobehu krajinských tovaryšských spolkov od 21. do 23. apríla v Budapešti vydržiavanom. V sprievode jeho boli a vo všetkých zasadnutiach čilú účasť brali aj Jozef Vasskó dekanfarár obce Zboró a Ján Kurimszky radca svätej stolice biskupskej a farár zo Szinye. — Ludvik Szmracsányi osvietený pán arcibiskup jágerský, tunajšiemu ústavu slepých ročíte dáva 200 korún a tým zabezpečil výchovu jedného slepého chlapca. — *Bardijov*: Stanislav Parizsa, kvardián tunajšieho kláštora františkánskeho, po 30-ročnom blahonosnom účinkovaní zomrel v 53. roku života a za prítomnosti okresného duchovenstva ako aj veľkeho počtu národa 19. apríla pochoval ho praepošt a prešovský mestský farár Adalbert Zaborovszky. — *Berzevicze*: Na majetku tunajšieho statkára Adalberta Berzeviczyho minule vypukol oheň a zapríčinil škody do 40 tisíc korún. — *Jernye*: Duchovní okresu sabínovského minule vydržiavali tu shromaždenie, v ktorom dľa návodu osvieteného pána biskupa pojednávali o cirkevných a školských otázkach.

Chýry zo Spiša. Náš stoličný hospodársky spolok tým cieľom, aby nektorí údovia spolku obhliadnuť si mohli vyvinutý stav nemeckého hospodárstva, zariadi spoločnícky výlet do Breslavy na výstavu, ktorú vydržiavajú od 21. do 24. mája. — Na území našej stolice pre ústav hluchonemých sossieralo sa 966 korún. — V Novej Vsi panuje veľká radosť, že mesto i pri kráľ. kurii vyhralo tú veľkú pravotu, ktorú ružomerská celluloidová dielňa ešte roku 1911. zdvihla proti mestu, od ktorého kúpila drevo. Celluloidová dielňa na tri roky žiadala zpät od mesta 336 tisíc korún, čo by za 10 rokov, kým trvá smluva, bolo obnášalo viac ako jeden million korún. Kúria odmrštila túto prosbu definitívne a tak od neprijemnej starostli oslobodila mesto. — V Kézmarku nastal pohyb, aby z mesta stala sa veľká

obec, taktiež aby sa v meste zariadila domoveň pre učňov. — V Kézmarku po pobožnom prijatí sv. sviatosti 22. apríla zomrela Alžbeta Janecká rodz. Kisely, matka tamojšieho kat. farára. Mrtvolu jej odviezli do Kolčova. — Kézmarský obchodnícky pomocník Ondrej Grexa zastrelil sa 21. apríla. Tak 24. apríla smutne a hriechne skončil tam život svoj i Ernest Tochten, žiak obchodníckej školy. Život ešte ani nepoznali a už ho zunovali. Veľmi smutný to znak času! — V Kojšovciach uhličný plyn zadusil vdovu po Pavlovi Thorovi. V Zavadke gr. kat. cirkevná obec toho roku vystaví dá novú náboženskú ľudovú školu. — V Riehvalde 14. mája predpoludním v urbárnom lese predajú asi 2188 stojacich smrekov, ktoré obnášajú asi 1574 kub. metrov. Drevo je cenené na 9444 korún. — V Osturni 28. apríla zomrela Jozefová Byssz. Tamojší gr. kat. farár oplakáva v nej svoju matku. — Minulého týždňa mali sme celkom letné počasie.

Už sa aj ženské vysťahujú. Zo Siófoku oznamujú, že vysťahovalectvo v stolici Somogy vzrastá a stoličná vrchnosť, v posledné týždne prišla na tú smutnú zkušenosť, že sa teraz už aj ženy a devy vo veľkom počte vysťahujú do Ameriky. Minulý týždeň na lodi «Karpatia» 43 osôb išlo zo stolice do Ameriky a z týchto vysťahovalecov len dvaja boli mužskí.

Smrteľná bitka. V Detve (st. zvolenská) minulé dni pobili sa Martin Ondrášik a Ján Budáč. Ondrášik tak ovalil Budáča po hlave, že tento na mieste klesol mŕtvý. Ondrášika zatkli a zaviedli ho do väčenia štátneho fiskalátu v Baňskej Bystrici.

Bohatá žobráčka. V Baňskej Bystrici minule zomrela jedna stará žobráčka, ktorá čo sa len pamätajú, vždy chodila v handrách a žobraním sa živila. Po jej smrti vysvitlo, že tá žobráčka v jednej tamojšej banke mala uložených 10.000 korún, ktoré si z nažobraných halierov usporila.

Zadlával ho vlak. Pri vchode na vrútockú nákladnú železničnú stanicu v sobotu večer o 8. hodine jedon osobný vlak na smrť zadlával sučianskeho obyvateľa Jána Matulu, ktorý napriek tomu, že rampy boli spustené, chcel prejsť cez dráhu.

Zákaz postávať na chodbách železničných vozňov. Železničné a plavebné dozorstvo vydalo nariadenie, v smysle ktorého na chodbách železničných vozňov postávať je zakázané.

Oheň. V Chyžnom (st. oravská) 23. apríla v noci z posial nesnámej príčiny vypukol oheň a zhorelo 12 domov. Domy boli assekurované na malé summy, preto škoda cestou assekurácie len čiastočne bude vynahradená.

Preložené jarmoky. Minister obchodu dovolil, aby v Jablonke (st. oravská) jarmoky, ktoré by 12. mája a 18. augusta mali byť vydržiavané, tohto roku výnimočne 14. mája a 19. augusta mohli byť zadržané.

Zadovžaujete predpíateľov pre «Krestana»

HOSPODÁRSTVO.

Význam mliečiarstva a niečo o mlieku.

Mliečiarstvo je v našej vlasti už takým odvetvím poľného hospodárstva, ktoré je takmer u každého malého gazdu viac-menej zavedené.

Roku 1909. naši mali gazdovia asi 80 millionov litrov mlieka spracovali na maslo a zpeňazili spolkovou cestou. Osemdesiat millionov litrov mlieka je veľké slovo, ale toto číslo predsa není dostatočne veľké, keď povážime, že len v samej Budapešti každý rok minie sa 90 millionov litrov mlieka.

Ani so spracovaním 80 millionov mlieka nemôžeme byť spokojní, bo mnohí mali gazdovia z mlieka nerobia také dobré maslo, jaké by sa dalo a malo robiť. Príčina toho je tá, že mali gazdovia nevedia s mliekom manipulovať. U nás mliečiarstvo, zvlášte u malých gazdov, je ešte veľmi zaostalé a vývin tohoto odvetvia je nám veľmi potrebný.

Práve vzhľadom na túto okolnosť napomáha ministerstvo orby chov zvierat, lež toto len tak môže mať žiadúcný výsledok, aby aj sami mali gazdovia, už aj vo svojom vlastnom záujme všetko možné vynaložili na dosiahnutie tohoto cieľa.

Veľké milliony sa dnes ešte ztratia v našej vlasti preto, že gazdovia ani toho málo mlieka, ktoré majú, nezpeňazia tak, jako by sa zpeňaziť dalo.

Zvieratá a to, čo od nich máme, ale zvlášte mlieko a výrobky z neho sú zo dňa na deň hladanejšie, ceny sú vysoké a vždy sa dvíhajú a možnosť ku väčšej dorobe nielen že máme, ba je táto väčšia dôroba súrne potrebná a žiaducná, takto teda mali gazdovia bez všetkého rizika môžu sa zaujať tohoto odvetvia poľného hospodárstva.

Kto sa chce zaoberať s mliečiarstvom, v prvom rade má vedieť, že z čoho je mlieko složené, V kravskom mlieku je priemerne:

1. Vody	87.65 %
2. Masti	3.40 «
3. Syroviny	2.90 «
4. Bielkoviny	0.60 «
5. Iných dusík obsahujúcich látok	0.20 «
6. Mliečneho cukru	4.50 «
7. Popola	0.75 «
Spolu 100.00 %	

Najvzácnejšou čiastkou mlieka je masť. Riadne obchody za mlieko platia dľa toho, kolko je v ňom masti.

Druhou veľmi dôležitou čiastkou mlieka je syrovina. Z tejto sa dorába syr.

Bielkovina je tiež dôležitou čiastkou mlieka. Mliečny cukor z mliečarskeho stanoviska síce není taký dôležitý, jako masť a syrovina, ale spomenutia zasluhuje zvlášte preto, bo dvíha výživnú hodnotu mlieka. Jeho

pozoruhodná vlastnosť je, že sa veľmi ľahko zmení v mliečnu kyselinu, ktorá zapríčiňuje skyslenie sa mlieka (kýška). Pri manipulovaní sladkého mlieka teda máme byť na tom, aby sa v ňom mliečna kyselina neutvorila, žeby sme mlieko v sladkom stave na rozličné ciele mohli upotrebiť.

Z Trakovíc (nitr. stol.)

Pochválen Pán Ježiš Kristus! Vysokoctený pán Redaktor! Prosím o uverejnenie tohoto dopisu v našom milom «Kresťane».

Deväť rokov je tomu, čo patrím medzi odberateľov Kresťana, ktorého každú sobotu túžebne očakávam pre v ňom obsažené krásne poučné články, spoľahlivé chýry a povšimnutia hodné heslá. Z mnohých takých hesiel len jedno tu idem spomenúť, ktoré znie: Bratia, katolíci čítajte a predplácajte len v katolíckom duchu písané noviny! Tohto heslá si medzi inými zvlášte Trakovičania povšimli a preto aj katolícku tlač usilovne napomáhajú ako to vidno z nasledujúceho: Katolícka ľudová Jednota má u nás okolo 70 údov, Kresťan chodí k nám 67 čísiel, Posol Božského Srdeca 50, Svätá rodina 47, Kráľovna sv. Ružena v 4 číslach. Spolok sv. Adalberta má tiež okolo 90 údov. Protikatolícke spisy u nás nečíta nikto, aspoň verejne nie, takto stojíme u nás ohľadom literatúry. Či to neni nasledovania hodné? Nuž ale darmo je, každá dobrá ustanovizeň má aj svojich utračov a tupiteľov. Takýmto je aj jeden náš spoluobčan (meno mu darujem), ktorý pred 14 rokmi dostal sa k nám a pekný majetok nezaslúžene zadovážil si na úkor druhého. Tento sprostý mamlas (on sa vydáva za veľkého mudrlanta) opovružuje sa posmech robiť z takých, ktorí verne sa zaujímajú za horespomenutú, nám tak potrebnú katolícku tlač. Jemu je dobrý spis darebniťou. On namiesto toho čo by volačo osožného čítal, radšej spí a spí ako opravdový sedmispáč. Má on aj tú vlastnosť, že služebníkov božích, kňazov, námestníkov Ježiša Krista vie posúdiť lepšie ako Annáš alebo Kajfaš. V tom neni preberateľný. Pred ním je to skoro jedno či Judáš či Tadeáš alebo Ján evanjelista miláčik Kristov.

Bože chraň aby všetci katolíci takto smýšľali.

Horliteľ za katolícku tlač.

***

Zo Spiša.

Pochválen Pán Ježiš Kristus! Vefactený pán redaktor! Prosím ráčte uverejniť týchto mojich pár riadkov v našom milom Kresťane.

Výborníci našej stolice dňa 9. apríla držali jarné stoličné zasadnutie. Nadžupan dr. Ludvik Neogrady o administratívnych pomeroch spišskej stolice ostatného štvrt roka účtoval v nasledujúcej zpráve:

Od 1. decembra roku 1912. do tohoročného 1. apríla vystavili 355 cestovných passov, teda o 150 menej ako predošlého roku v tom istom čase. Požiar pustošil 8. decembra r. 1912. v Križovej Vsi, 10. dec. v

Kacvine, 15. dec. v Slovenskej Vsi, 3. febr. r. 1913. v Pisarovciach 25. febr. v Jablonove a 11. marca v Marakušovciach. Na osýpky ochorelo 162 osob, zomrelo 5; na šarlach 42, zomrelo 6; na zapálenie hrdla 61, zomrelo 9; na brušný tifus 38, zomrelo 5; na čierne sypanice 17, zomrelo 5. Utopil sa 1, náhlou smrťou zomreli 2, uhličný plyn zadusil 2, obesili sa 2, zamrzli 3 a smrteľné nešťastie potkalo 5. Čo sa týče hospodárskych pomerov oznamuje, že dnešný stav jasných siatin je ešte uspokojujúci, škoda je ale v tom, že následkom veľmi zlého počasia a prívčasnej zimy v severných okresoch stolice asi o 40 a v celej stolici asi o 20 percentov v jaseňi menej zasiali ako po iné roky. Jarné poľné práce začaly sa i v našej stolici v posledné dni marca. Čo sa poľnohospodárskych plodín týka, v obilii neudala sa ešte značnejšia škoda, väčšia čiastka zemiakov, ktoré ľudia v daždovom čase vybrali. cez zimu zhnila tak, že mnohí gazdovia prinútení boli kúpiť zemiaky na sadenie. K napomeženiu gazdov jasennými nehodami počasia stihnutých, hornovidielka pomocná expositúra rozdelila 4320 metričných centov jarca, 6090 m. c. ovsa, 930 m. c. ladanikového a 370 m. c. datelinového semena na siatie ako aj 24890 m. c. zemiakov k sadeniu za lavnejšiu cenu. Obchod s obilím v tej čiastke roka bol veľmi slabý. Zbožia bolo mnoho, lež kupcov málo a následkom toho aj padla cena obilia, ba mnohí gazdovia ani nemohli predať svoj zvyšok. S potravou sú gazdovia zaopatrení a tomu možno pripísať, že cez zimu neklesla cena lichvy. Jarmoky dobre navštevované odbavovaly sa bez prekážky. Ohľadom obecných cest nenastala cez zimu prekážka v premávke. Na vrchu Magury shotovené snahové operadlá zodpovedaly svojmu cieľu. Obecnú cestu, ktorá vede z Kéžmarku do Javoriny cez Rokusy, Belanské kúpele a Žďár, ohľadom na jej veľký význam pre turistiku odoberie štát ešte pred rokom 1918. Konečne spomenul, že gelnický hlavný slúžny Pavel Winkler 1. marca dosiahol 40. rok svojej stoličnej služby a dr. Jozef Hajnóczy 25. rok toho, že je kráľ. škôldozorcom v našej stolici. Obecenstvo stolice vyslovuje obidvom svoje uznanie jako aj novému levočskému mestskému kapitánovi Michalovi Hueskovi, ktorý v stolici za 11 rokov konal užitočnú službu. Pretriasaná bola za tým záležitosť poprádskej katolíckej školy. Poprádska katolícka cirkevná obec sriadil chce totiž tretiu učiteľskú stanicu a pýtala na ten cieľ od mesta 300 korún podpory. Mestský výbor ale ešte v jaseňi uzavrel s väčšinou troch hlasov, že nieien že nedá tú podporu, lež aj doterajšiu podporu odopre náboženským školám. Katolíci apellovali proti tomu k stolici a výborníci okrem šiestich hlasovali za podporu. Darom pachoril sa poprádsky advokát a bývalý liberálny ablegát Ján Kullmann, ostal vo veľkej haňbe. Predsedami výboru na prezeranie koní stali sa: Imrich Windt, Jozef Takács, Ján Görgey a Mikuláš Lupkovits. Prosbu jednej stránky Velkosulinčanov, aby sa Veľký Sulín z veľkej obce premenil na malú, minister vnútra nevzal v známosť. Mesto Pod-

hrad vyzýva stolica. aby zo zdravotného ohľadu čím skorej shotovif dalo verejný kanál. Arpad Frenda pýta dovolenie, aby otvorif mohol lekárň v Hrabušiciach a Julius Schmör zas v Kubachoch; stolica prosbu oboch lekárnikov podporuje u ministra vnútra. Ešte aj to uzavre stolica, že obce Nízná Slovinka, Vyšná Slovinka, Hrišovec, Kluknavu, Richnavu a Kalavu, ktoré doteraz prislúchaly ku gelnickému slúžnovskému okresu, pridelené majú byť ku slúžnovskému okresu podhradskému s tým poznamenaním, že ich okresný notár aj naďalej bývať má v Krompachoch.

Stoličný výborník.

***

Hrušován.

Pochválen Pán Ježiš Kristus! Ctený pán Redaktor! Prosím uctive o uverejnenie tohoto dopisu v našom «Kresfane».

Je-li liberalismus hriechom, liberál musí byť hriešnikom. Naša obec tak vyzerá, jako kedysi sbor apoštolov. Tito všetci boli dobrí a poriadni, len jeden Judáš bol medzi nimi. Tak aj naša obec k preseranskej farnosti patriaca je poriadna, ľudácka, len jeden liberál je u nás, ktorý by rád bol na oko ľudákom, v srdci ale je ešte vždy zkazeným liberálom. Dá Pán Boh, že sa aj jeho chyti už raz milosť Ducha svätého, vstúpi do seba, zriekne sa toho hnusného liberalismu a stane sa cirkvi verným ľudákom. Židovské rodiny máme tu len dve. Pálenky ale sa tu veľmi mnoho mine k radosti diablom. k žialu Božiemu. Nech žijú triezlivi ľudáci, nech zmiznú za bruchopasníctvom pachtiaci liberáli. Nech žije Cirkev, nech žije ľudová strana.

Smolka.

Každý hospodár, prv než by kdekolvek objednal si potrebné motor stroje, nech vo vlastnom záujme s úplnou dôverou obráti sa na motorovú, po celej krajine známu fabriku Ludvika Kállai-ho, *Budapest, VI. Gyár-utca 28*, kde za najlepšie uznané motor mlatiacky k dostaniu sú i na čiastočné zplácanie.

Odkazy redakcie.

O. H. V. Nemožno upotrebiť. — St. V. H. Čítajte sošity Katolickej Ludovej Jednoty. — V. Ž. N. T. Rukopis bez podpisu neuvěřujeme.

Vyzvanie k predplateniu.

Predplatná cena :

na celý rok ... .. 4 koruny,
na pol roka ... .. 2 koruny,
na štvrt roka ... .. 1 koruna.
Do Pruska : na celý rok 6 korún.
Do Ameriky : Na celý rok 8 korún.

Administrácia Kresfana.

Obchodná týždenná zpráva.

V Budapešti, 6. mája.

Úradne značené ceny za 100 kilogrammov.

Pšenica tiská, nová	kor.	21.10—23.75
„ stolnobelohradská, nová	„	21.95—22.55
„ peštianska, nová	„	21.00—22.65
„ banátska, nová	„	21.90—22.55
Raž prvotriedna	„	19.25—19.45
„ druhotriedna	„	19.05—19.25
Jačmeň nový, prvotriedny	„	17.40—18.00
Ovos prvotriedny	„	20.00—21.00
„ druhotriedny	„	20.00—20.50
Datelinové semä červená datelina	„	190.00—200.00
„ lucerna	„	90.00—130.00
Otruby drobné	„	12.00—12.26
„ hrubé	„	12.00—12.20
Kukurica	„	15.30—15.60
Konopné semä	„	26.00—26.50
Proso	„	—
Rasca (kmin)	„	81.00—81.00

Múka pšeničná:

č.	0	1	2	3	4	5	6
K.	17.60	17.30	17.00	16.70	16.20	15.80	15.20
č.	7	7½	8				
K.	14.80	13.80	10.40				

Za 50 kilogrammov i s vrecom.

Strova :

Šošovica čistá	kor.	36.00—56.00
Hrach lúpaný	„	30.00—32.00
Hrach nelúpaný, čistý	„	30.00—32.00
Mak	„	135.00—136.00
Fazula strakavá	„	25.00—26.00
Fazula veľká biela	„	22.00—23.00
Zemiaky (hornouhorské) biele	„	6.20—6.50
„ „ ružové	„	8.40—9.00
„ „ žlté	„	8.00—11.10

Za 100 kilogrammov.

Mäsité články :

Sviňská masť budapeštianska	kor.	159.00—160.00
Slanina mestská 4-kusová	„	128.00—129.00
„ „ 3-kusová	„	139.00—140.00

Koloniálny tovar :

Petrolej fiumánsky, krištálový	kor.	45.00—46.00
„ „ White-Star (***)	„	40.00—40.00
Cukor v klobúkoch	„	84.00—84.50
„ kockový	„	88.50—89.00
Spiritus denaturalisovaný, ku priemyselným účelom jeden barill	„	64.50—65.00

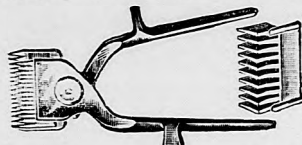
Najväčší výber hudobných strojov
každého druhu zasiela všestranne pochvalne uznaná firma
Hanns Konrad

cis. a kráľ. dvorný zásielca vývozný dom hudobných strojov
Brüx číslo 3345. (Čechy.)

V najnovšom hlavnom obrázkovom cenniku nachodia sa. Husle po K 5.-30, 7.-, 10.-0. Dobré harmoniky K 5.-, 8.40 a vyše. Ustné harmoniky K -60, 1.-, 1.50. Ocariny K -90, 1.20, 1.80. Hudobné citary K 4.80, 6.80. Koncertné citary K 16.-, 22.- a v. Hovoriace stroje (phonografi) K 8.50, gramofony K 22.-, 30.-. Flauty, klarinety, stroje k fúkaniu v najväčšom výbere. Zasiela sa s poštovou dobierkou alebo pri voprednom doposlaní peňazi. Riziko vytvorené. Zamená povolená. Hlavný cennik na žiadosť posielajú sa každému franko a zdarma.

Mnoho sa dá usporiť

v čas potreby pri strihaní vlasov alebo holení brady, upotrebením nášho stroja z pôvodnej I-a Solingen ocele. Stroj tento najfajnejšie niklovaný prevyšuje všetky ostatné stroje na strihanie.

No. 9150 I-a kvality, strihá cez 2 zúbky, dĺžka strihu bez hrebienka 3 mm., s tenkým hrebienkom 7 mm., s hrubým hrebienkom 10 mm. Šírka plochy strihu (19 zúbkov) 4 1/2 cm. Kus s rezerve nožom aj s úpravou upotrebenia, tak že bärktó, i najnešikovnejší vlasy hneď strihať môže, K 5-80. No. 9154. Stroj s 1 mm. dĺžky strihu K 4-50.

Dobry stroj k strihaniu vlasov s otvorenou stranou komplet K 4-80. No. 9151. Stroj k strihaniu brady K 5-60. No. 9155 Tenže stroj s 1 mm. dĺžky strihu K 4-50.

Riziko vytvorené. — Záměna povolená alebo návrat peňazi. Zasiela s poštovou dobierkou alebo pri voprednom zaslaní peňazi vývozný dom

HANNS KONRAD,

cis. a kráľ. dvorný zásielca Brüx, číslo 3356 (Čechy).
Hlavný cennik s viac ako 4000 vyobrazeniami každému na žiadosť posielame zdarma a franko.

Prozrethedel'nost'

krajinská pomocná ústredná spoločnosť
Budapest, IX., Erkel-utca 20.

V každej obci hľadá poriadneho a spoľahlivého

ZASTUPITEĽA

Táto spoločnosť v páde odumretia jej členov, pozostalým pohrabnej pomoci platí od 100 do 1000 korún. — Osobitná trieda pre vstupujúcich do stavu manželského.

Členovské poplatky splácať treba polročne dľa veku do spoločnosti vstupujúcich.

V každej obci možno organizovať miestne neodvislé spoločnosti, v ktorých členovské poplatky prijíma stredišťom splnomocnený pokladník.

Kto odhodlá sa ku organizovaniu takej miestnej organizácie a pre nu ku zbieraniu členov, nech bezodkladne píše na vysúdanú adresu.

Členov zbierajúcich poverencov platíme

Túto spoločnosť uh. kráľ. ministerstvo vnútra nariadením podčíslo 21.822-1913 odporúča pozornosť všetkých miest a právomocností.

Lacné česke perie!

5 kilo nové tmavé driapané 9.60 K, lepšie 12 korún. Biele mäkké, jak páper 18 K, 24 K. Biele ako snah mäkké jak páper, drapané 30, 36, 42 K. — **Metove posteľe.** A červeného cinovatu 1 dobre naplnená perina, alebo 1 zpodná perina 130 cm. dlhá, 116 cm. široká K 10.-, 12.-, 15.-, 18.-, 2 metre dlhá, 140 cm., široká K 13.-, 15.-, 18.-, 21.-. Poduška 80 cm. dlhá 58 cm. široká K 3.-, 3.50, 4.-, 90 cm. dlhá, 70 cm. široká K 4.50, a 5.50. Krom toho šotovujeme vo veľkosti dľa vole. Trojdielovú srstennú matrac na jednu postel K 27.- lepšej jakovosti K 33. Zasielky vyše 10 korún franko s poštovou dobierkou. Výmena a návratenie dovoluje sa pri náhrade porta. **Benedikt Sachsel, Lobes 134. pri Pilsen (Čechy).**

5 halierov

stojí dopisnička, na ktorej žiadať možno doposlanie nášho hlavného cennika so 4000 vyobrazeniami. Cennik tento obsahuje najbohatší výber v každej domácnosti potrebných ošozných článkov a príležitostných darov a rozposiela ho cis. a kráľ. dvorný zásielca

HANNS KONRAD, vývozný dom Brüx číslo 3372. (Čechy).

Pôvodné nikkell vačkové hodinky K 4.20, 5.- a vyše. Nikkell budičky K 2-90. Harmoniky k fananu K 5.-. Husle K 5-80. Revolver K 7.50. — Zasiela sa s poštovou dobierkou alebo pri voprednom doposlaní peňazi, riziko vytvorené zamená povolená alebo návrat peňazi.

Najlepší český prameň k objednaníu.

Lacné perie na postel!

1 kg. sivé dobré drápané 2 K, lepšie 2 koruny 40 hal.; príma polbiele 2 koruny 80 halierov; biele 4 K, biele páperové 5 K 10 h.; 1 kg veľmi fajne, ako snah biele, drápané 6 K 40 h., 8 K.; 1 kg. papierie, sivé 6 K, 7 K; biele fajnové 10 K; najfajnejšie papierie z prs 12 K, pri oblednaní 5 kg. franko.

Hotové posteľe

z hustej tkniny červeného, modrého, bieleho alebo žltého nankingu, 1 perina. 180 cm. dlhá 120 cm široká s dvomi podhlavkami, každý 80 cm. dlhý, 60 cm široký naplnený novým, sivým, veľmi trvácim mäkkým perím 16 K; polpapierie 20 K; papierie 24 K; jednotlivé periny 10 K, 12 K, 14 K, 16 K; podhlavky 3 K, 3 K 50 h., 4 K. Periny 200 cm. dlhé 140 cm. široké 12 K, 14.70 K, 17.80 K, 21 K. podhlavky 90 cm. dlhé 70 cm. široké 4.50 K, 5 K, 5.20 K, 5.70 K. Spodné periny z pevného vrázkovaného građu 180 cm. dlhé, 116 cm. široké 12.80, 14.80 K. Vývez s postovou dobierkou od 12 K počnúc franko. Výmena alebo návrat dovolené. Za nezopovedné návrat peňazi obšírný cennik zdarma a franko.

S. Benisch v Deschenitz č. 826., (Čechy.)

Rušeň!

!! S 18 prvými vyznaceniami !!

Ludvik Kállai motor dielna

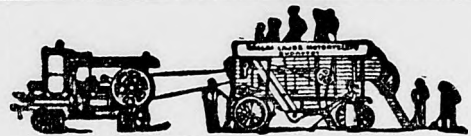
Budapest, VI. ker., Gyár-utca 28. szám.

Odporúča najvreljej Ludvika Kállai

elektrické benzinlokomobil stroje ku mlažbe

s dvojím vystrojením ku čisteniu.

Uplná záruka za výborné mlátenie.

!!! Jedina novota !!!

Najjednoduchší a najdokonalejší mlažebný stroj prítomnosti

Bez strojníka ľahko k vedeniu bar ktorým gazdom aj medzi domami slamou krytými.

Osobitná trieda pre stroje poľného hospodárstva ako: parostroje, mlyny, rajtare, stroje k mláteniu a ku siatiu atd.

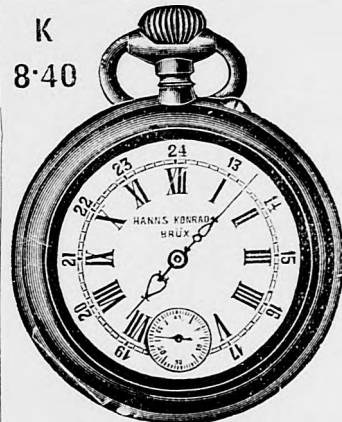
Ludvika Kállai, ktoré sa v našej vlast najlepšie podarili. Cennik s obrazmi na žiadosť zdarma a franko.

Rušeň!

Lacné dobré strieb. hodinky

ako príležitostné dary pre chlapcov.

K 8-40

No. 4129 echt strieborné remontoar hodinky, so štěplom cis. kr. münzového úradu, s emailovaným číselníkom, s ručičkou sekúnd, presne regulované, s dobrým závorom K 8-40. No. 4130 podobné šarnírované hodinky, v lepšom vyhotovení K 9-50. No. 4131 s duplovaným závorom K 12-50. — No. 4101 s anker strojom, Roskopf systém K 12-80. — No. 4095. s pôvodným Adler Roskopf strojom K 14-50. — No. 4181 echt strieborné remontoar hodinky s duplovaným vrchnákom, emailovaným číselníkom, I-a strojom na 15 Rubin kameňoch, s ručičkou sekúnd, presne regulované K 16-50. Všetky hodinky sú náležite vyláprobované. Trojročná záruka na písme. S pošt. dobierkou zasiela prvá dielňa hodin

HANNS KONRAD,

cis. a kráľ. zásielca Brüx, číslo 3337. (Čechy.)

Hlavný cennik so 4000 vyobrazeniami na žiadosť každému posielajú sa zdarma a franko.

Prima nástroje k prevádzaniu rezanej roboty.

Prevádzanie pičkou, rezaných robôt je poučné a pekne zamestnanie v slobodných hodinách pre starých a mladých ľudí. — Číslo 9307. Prima nástroje k rezaniu so 8 nástrojami a predlohou, na pevnom kartone komplet K. 3.-. Číslo 9308. Toisté, lež s 11 prima nástrojami a predlohami K 4.44. Číslo 9310. Prima náčinie k rezaniu v škrinke zo smrekového dreva s pohyblivým vrchnákom a s 9 výbornými nástrojami K 7.20 Najväčší výber nástrojov k rezaniu v mojom hlavnom cenníku. Žiadne riziko! Výmena povolená alebo návrat peňazi. Zasiela poštovou dobierkou c. a k. dvorný zásielca

HANNS KONRAD vývozný dom Brüx číslo 3358. (Čechy.)

Hlavný cennik so 4000 vyobrazeniami na žiadosť posielajú sa každému zdarma a franko.